

Liepājas rajona vietējo pašvaldību 2006.gada publisko pārskatu analīze

Lai noskaidrotu, kā pašvaldības veikušas likumā „Par pašvaldībām” 72.pantā noteikto uzdevumu izpildi, sagatavojot gada publisko pārskatu (turpmāk – Pārskats), Pašvaldību darbības analīzes un metodoloģijas departaments veica padziļinātu Liepājas rajona 21 vietējās pašvaldības - Aizputes pilsētas domes, Grobiņas pilsētas domes, Sakas novada domes, Priekules pilsētas domes, Aizputes pagasta padomes, Bunkas pagasta padomes, Cīravas pagasta padomes, Dunalkas pagasta padomes, Dunikas pagasta padomes, Embūtes pagasta padomes, Gramzdas pagasta padomes, Kalētu pagasta padomes, Kalvenes pagasta padomes, Kazdangas pagasta padomes, Medzes pagasta padomes, Otaņķu pagasta padomes, Priekules pagasta padomes, Rucavas pagasta padomes, Vaiņodes pagasta padomes, Vērgales pagasta padomes un Virgas pagasta padomes sagatavoto Pārskatu izpēti. Pavisam Liepājas rajonā ir 29 vietējās pašvaldības.

Vecpils pagasta padome, Gaviezes pagasta padome, Nīcas pagasta padome un Grobiņas pagasta padome nav sagatavojušas un iesūtījušas RAPLM 2006.gada Pārskatus. Līdz ar to tās nav ievērojušas likumā „Par pašvaldībām” un Likumā par budžetu un finanšu vadību norādītās prasības. Nīcas pagasta padome ir atsūtījusi saimnieciskā (finanšu) gada pārskatu par 2006.gadu nevis publisko gada pārskatu par 2006.gadu. Vecpils pagasta padome ir atsūtījusi vēstuli, kurā norādīts, ka Vecpils pagasta padome regulāri informē pagasta iedzīvotājus par pagasta padomes budžeta līdzekļu izlietojumu ikmēneša pašvaldības izdevumā „Vecpils Vēstis”. Līdzekļu izlietojuma likumību ik gadus pārbauda neatkarīga audita firma. Ņemot vērā iepriekšminēto, Pārskats par 2006.gadu vispār nav sagatavots, tātad arī netiks iesniegts RAPLM.

Pārskatu analīze netika veikta par 4 vietējo pašvaldību Pārskatiem (*Durbes novada domes, Bārtas pagasta padomes, Lažas pagasta padomes un Liepājas pilsētas domes*).

Liepājas rajonā esošo vietējo pašvaldību Pārskatu izpētes mērķi:

1. izvērtēt pašvaldību darbību gada publisko pārskatu sagatavošanā atbilstoši tiesību aktos noteiktajām prasībām;
2. veikt pašvaldību gada publiskajos pārskatos iekļautās informācijas un veida, kādā informācija tiek pasniegta sabiedrībai, analīzi.

**Tiesību aktos noteiktās prasības
pašvaldību gada publisko pārskatu sagatavošanā**

Likuma par budžetu un finanšu vadību 14.panta trešajā daļā noteikts, ka, lai informētu sabiedrību par iestādes darbības mērķiem un rezultātiem, kā arī par piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietošanu iepriekšējā gadā, pašvaldības līdz pārskata gadam sekojošā gada 1.jūlijam sagatavo gada publiskos pārskatus un mēneša laikā pēc sagatavošanas publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" informāciju par gada publiskā pārskata pieņemšanu un iespēju iepazīties ar pilnu tā tekstu. Pašvaldības gada publiskos pārskatus iesniedz Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijai (turpmāk – RAPLM) publicēšanai tās mājaslapā internetā, kā arī publicē vismaz vienā vietējā laikrakstā vai atsevišķā sabiedrībai pieejamā izdevumā.

Likuma „Par pašvaldībām” 21.panta pirmās daļas 2. punktā noteikts, ka tikai dome (padome) var apstiprināt Pārskatu, 69.panta pirmās daļas 7.punktā ietverta prasība pašvaldības izpilddirektoram organizēt Pārskata sagatavošanu, bet 82. panta otrā daļa un 82.¹ panta pirmās daļas 2.punkts reglamentē, ka rajona padomē Pārskata sagatavošanu un ziņojuma par to publicēšanu nodrošina izpilddirektors, bet Pārskatu apstiprināt var tikai rajona padome.

Atbilstoši Ministru kabineta 2006.gada 17.janvāra noteikumu nr.44 „Noteikumi par gada publisko pārskatu saturu un to sagatavošanas kārtību” 14.punktam Pārskatā iekļaujama informācija tiek balstīta uz mērāmiem, pārbaudītiem un analizējamiem rādītājiem, lai tādējādi būtu iespējams pamatot padarītā darba apjomus, rezultātus, efektivitāti.

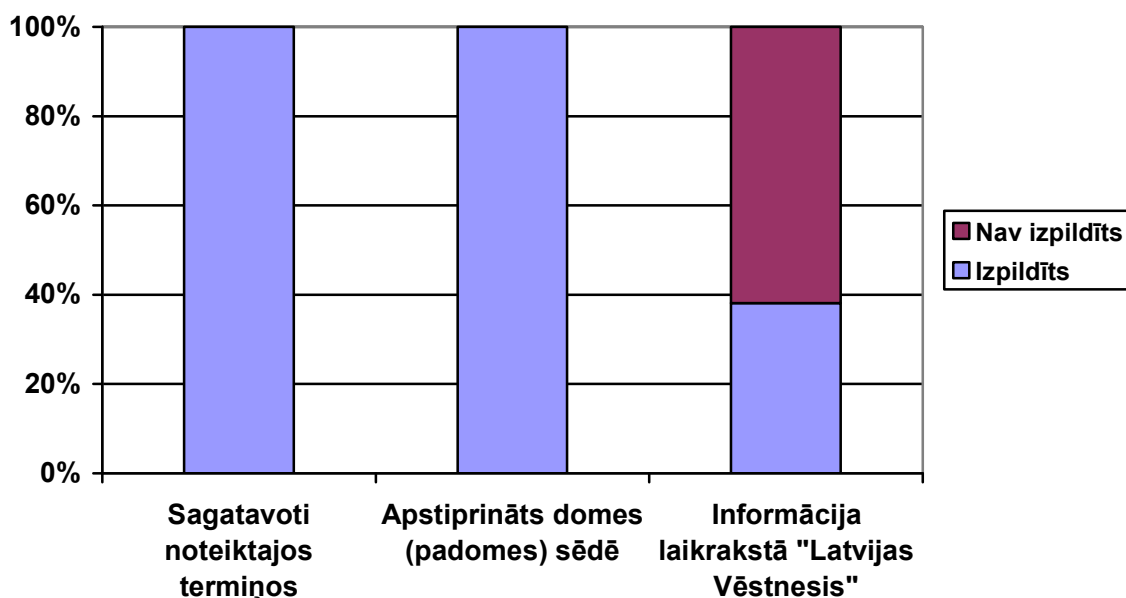
Pašvaldību organizatoriskais darbs tiesību aktos noteikto prasību izpildē

Viena no prasībām, kas jāievēro pašvaldībām, gatavojot Pārskatu, ir tiesību aktos noteiktais termiņš Pārskata izstrādei – pārskata gadam sekojošā gada 1.jūlijs. Analizējot situāciju šajā jautājumā, jāatzīmē, ka 21 izpētītā pašvaldība bija sagatavojusi Pārskatu līdz 2007. gada 1.jūlijam.

Likuma par budžetu un finanšu vadību 14.panta trešās daļas nosacījumu par Pārskatu iesniegšanu RAPLM nebija izpildījusi Kalētu pagasta padome, Kalvenes pagasta padome, Priekules pagasta padome un Rucavas pagasta padome. 2007.gada 13.decembrī RAPLM pašvaldībām, kuras Pārskatus nebija iesniegušas, nosūtīja vēstuli nr.12.1-06/9974, kurā atgādināja par nepieciešamību Pārskatu iesniegt RAPLM. Pēc atgādinājuma saņemšanas Kalētu pagasta padome, Kalvenes pagasta padome, Priekules pagasta padome un Rucavas pagasta padome Pārskatu RAPLM ir iesniegušas.

Būtiska prasība ir Pārskatu apstiprināt pašvaldības domes (padomes) sēdē. Pārskatu apstiprinājušas domes (padomes) sēdē ir visas analizējamās pašvaldības. Aizputes pilsētas dome, Sakas novada dome, Priekules pilsētas dome, Bunkas pagasta padome, Cīravas pagasta padome, Dunikas pagasta padome, Vaiņodes pagasta padome, Kalvenes pagasta padome, Virgas pagasta padome, Grobiņas pilsētas dome, Dunalkas pagasta padome, Otaņķu pagasta padome un Priekules pagasta padome, Embūtes pagasta padome, Rucavas pagasta padome un Vērgales pagasta padome ir pievienojušas apliecinošus dokumentus par to, ka Pārskats ir apstiprināts domes (padomes) sēdē. Savukārt, Aizputes pagasta padome, Gramzdas pagasta padome, Kalētu pagasta padome, Kazdangas pagasta padome un Medzes pagasta padome nav pievienojušas nekādu informāciju par Pārskata apstiprināšanu domes (padomes) sēdē. Telefoniski sazinoties ar minētajām pašvaldībām, noskaidrots, ka Pārskati padomes sēdē ir apstiprināti.

Mēneša laikā pēc Pārskata sagatavošanas 8 pašvaldības (*Aizputes pilsētas dome, Sakas novada dome, Priekules pilsētas dome, Dunalkas pagasta padome, Embūtes pagasta padome, Kalvenes pagasta padome, Medzes pagasta padome un Priekules pagasta padome*) ir publicējušas laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" informāciju par Pārskata pieņemšanu un iespēju iepazīties ar pilnu tā tekstu. Visas analizējamās Liepājas rajona pašvaldības informāciju par Pārskatiem ir publicējušas vietējā laikrakstā.

Pašvaldībām noteikto prasību izpilde par Pārskatu sagatavošanu, apstiprināšanu un publicēšanu

Pārskatos iekļautās informācijas analīze

Likuma „Par pašvaldībām” 72.pantā ir noteikts, ka pašvaldības Pārskatā jāietver informācija par:

- 1) divos iepriekšējos gados izpildīto un kārtējam gadam pieņemto budžetu, tai skaitā par saistību un garantiju apjomiem;
- 2) pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējumu divos iepriekšējos gados;
- 3) pašvaldības kapitāla vērtību un paredzētajām tā izmaiņām;
- 4) iepriekšējos divos gados veiktajiem, kā arī kārtējā gadā plānotajiem pasākumiem teritorijas attīstības plāna īstenošanā, tai skaitā par:
  - a) publiskajām investīcijām infrastruktūrā pašvaldības administratīvajā teritorijā;
  - b) privātajām investīcijām pašvaldības administratīvajā teritorijā;
  - c) iedzīvotāju un juridisko personu līdzdalību pašvaldības teritorijas attīstības programmas un teritorijas plānojuma apspriešanā un pilnveidošanā;
- 5) zvērināta revidenta atzinumiem par pašvaldības saimniecisko darbību, kā arī pašvaldības iepriekšējā gada saimniecisko pārskatu;
- 6) domes (padomes) lēmumu par iepriekšējā saimnieciskā gada pārskatu;
- 7) Valsts kontroles revīzijas atzinumiem un domes (padomes) veiktajiem pasākumiem atklāto trūkumu novēršanai;
- 8) pašvaldības līdzdalību sadarbības projektos;
- 9) veiktajiem pasākumiem pašvaldības vadības pilnveidošanai;
- 10) pasākumiem, lai veicinātu iedzīvotāju informētību par pašvaldības darbību un viņu iespējām piedalīties lēmumu apspriešanā.

Analizējot Liepājas rajona vietējo pašvaldību Pārskatos iekļauto informāciju **par divos iepriekšējos gados izpildīto un kārtējam gadam pieņemto budžetu, tai skaitā par saistību un garantiju apjomiem**, jāatzīmē, ka šī informācija ir iekļauta praktiski visos Pārskatos. Vērtējot informācijas saturu, jāatzīst, ka veiksmīgāko formu satura izklāstam ir izvēlējusies Kazdangas pagasta padome, Priekules pagasta padome, Dunalkas pagasta padome, Cīravas pagasta padome, Rucavas pagasta padome, Embūtes pagasta padome, Bunkas pagasta padome, Vērgales pagasta padome, Dunikas pagasta padome, kas savos Pārskatos šajā jautājumā ir ievietojuši labi pārskatāmas tabulas par 2006.gada pamatbudžeta un speciālā budžeta izpildi ieņēmumu un izdevumu daļā, salīdzinot ar 2005.gada rezultātiem un 2007.gada prognozi. Ieņēmumi un izdevumi ir sagrupēti pēc ieņēmumu un izdevumu veidiem. Ir atspoguļotas arī pašvaldību saistības, sniegts to apjoms, atklāts kredīta mērķis, tādā pašā veidā analizētas pašvaldību garantijas. Vērgales pagasta padome, Rucavas pagasta padome, Priekules pilsētas pašvaldība, Dunalkas pagasta padome, Priekules pagasta padome, Kalvenes pagasta padome, Virgas pagasta padome, Aizputes pilsētas dome Vaiņodes pagasta padome ir papildinājuši

informāciju par budžetu ar grafiskiem attēliem. Kazdangas pagasta padome, Otaņķu pagasta padome, Dunikas pagasta padome, Kalvenes pagasta padome ir sniegusi konkrētu informāciju par neatmaksātajiem debitoru un kreditoru parādiem divos iepriekšējos gados. Savukārt, Grobiņas pilsētas dome, Aizputes pilsētas dome, Aizputes pagasta padome, Sakas novada dome, Otaņķu pagasta padome, Virgas pagasta padome, Kalētu pagasta padome, Kalvenes pagasta padome savā Pārskatā ir iekļāvusi budžeta pārskatu, pašvaldības bilances aktīva un pasīva rādītājus, budžeta pielikumos atspoguļoto informāciju, kas nav veiksmīgs jautājuma risinājums, jo nevajadzīgi palielina Pārskata apjomu, sniedz speciālistam svarīgu informāciju, bet ir sarežģīti uztverams iedzīvotājiem.

Kopumā vērtējot analizētos Pārskatus šajā jautājumā, jāatzīmē, ka maz izmantoti grafiskie attēli, kas piesaistītu lasītāja uzmanību. Līdz ar to var konstatēt, ka pašvaldības nav uzmanību pievērsušas RAPLM izstrādātajiem metodiskiem ieteikumiem „Pašvaldības gada publiskā pārskata sagatavošana, pieņemšana, publiskošana anotācija”, kas ievietoti RAPLM mājas lapā. Nevienā no Pārskatiem nav veikta budžeta neizpildīto rādītāju cēloņu analīze un pašvaldības iespējamās rīcības atspoguļojums, lai tos novērstu. Salīdzinoši maz atspoguļoti kreditoru un debitoru parādu apjomi un veidi, nav atšifrēta debitoru parādu struktūra, raksturojot pašvaldības rīcību šo parādu (komunālo maksājumu, nekustamā īpašuma nodokļa u.c.) piedziņā.

Pētot Liepājas rajona vietējo pašvaldību Pārskatos iekļauto informāciju **par pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējumu divos iepriekšējos gados**, jāatzīmē, ka šī informācija ir iekļauta 67% (14 pašv.) analizējamo Pārskatu. Vispār šis jautājums nav skarts Sakas novada, Priekules pilsētas, Aizputes pagasta, Cīravas pagasta, Gramzdas pagasta, Medzes pagasta un Vaiņodes pagasta Pārskatos. Vērtējot šajā jautājumā iekļautās informācijas saturu, jāatzīst, ka salīdzinoši veiksmīgu pieeju ir izvēlējusies Grobiņas pilsētas dome, kas ir sagatavojusi kopsavilkumu par pagasta pašvaldības īpašumā piešķirtām zemēm, atklājot katra nekustamā īpašuma platību, kadastra numuru un kadastrālo vērtību, norādot arī datumu, kad īpašums ir nostiprināts Zemesgrāmatā. Pārskatā grafiski ir attēlots Grobiņas pilsētas esošās zemes sadalījums pa lietošanas veidiem. Pārskatāmu veidu informācijas sniegšanai par nekustamā īpašuma novērtējumu ir izvēlējusies Priekules pagasta padome, tabulā un arī grafiski norādot pašvaldības teritorijas sadalījumu pēc īpašuma piederības un zemes lietošanas veidiem. Rucavas pagasta padome tabulā atspoguļojusi pašvaldības nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinus un maksājumus divos iepriekšējos gados. Tabulā ir apkopoti arī pamatlīdzekļu veidi un to vērtības. Kalētu pagasta Pārskatā ir norādīta tikai pašvaldības nekustamā īpašumā un lietojumā esošo pamatlīdzekļu vērtība un pašvaldības īpašumā esošo lielāko nekustamo īpašumu saraksts. Aizputes pilsēta un Dunalkas pagasts labi grafiskā attēlā norādījuši pašvaldības teritorijā esošās zemes sadalījumu pa zemes lietošanas veidiem. Embūtes pagasts, Dunikas pagasts, Kazdangas pagasts, Otaņķu pagasts,

Kalvenes pagasts un Bunkas pagasts tabulā norādījis tikai pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējumu pēdējos divos gados. Vērgales pagasts ir apkopojis tabulā ziņas par pašvaldības nekustamo īpašumu, norādot pamatlīdzekļu nosaukumu, inventarizācijas numuru un sākotnējo vērtību dzīvojamām ēkām, nedzīvojamām ēkām, inženierbūvēm, ceļiem, zemei un mežiem. Virgas pagasts grafiski ir attēlojis nekustamā īpašuma nodokļa par zemi plānu un samaksu latos, kā arī izpildi procentos pret plānu.

Kopumā vērtējot informāciju šajā jautājumā, jāatzīmē, ka pašvaldības Pārskatos ir iekļāvušas īsu informāciju, norādot pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējumu divos iepriekšējos gados. Tas atklāj izmaiņas nekustamā īpašuma kopējā vērtībā, bet nedod priekšstatu par nekustamā īpašuma valsts kadastra informācijas sistēmā reģistrētajiem pašvaldības nekustamajiem īpašumiem, to platību, kadastrālo vērtību, informāciju par to, vai īpašums ir vai nav nostiprināts zemesgrāmatā. No Pārskatiem nevar gūt informāciju, vai pašvaldības administratīvajā teritorijā ir brīvā zeme (ha), kādi ir tās iespējamie izmantošanas veidi.

Sakas novada dome, Priekules pilsētas dome, Aizputes pagasta padome, Cīravas pagasta padome, Gramzdas pagasta padome, Medzes pagasta padome un Vaiņodes pagasta padome vispār savos Pārskatos nav ietvērusi informāciju par pašvaldības nekustamā īpašuma novērtējumu divos iepriekšējos gados.

Minimāla un nepārskatāma Pārskatos atspoguļota informācija **par pašvaldības kapitāla vērtību un paredzētajām tā izmaiņām**. Tā ir iekļauta 52% (11 pašv.)- Grobiņas pilsētas domes, Priekules pilsētas domes, Aizputes pagasta padomes, Bunkas pagasta padome, Dunalkas pagasta padomes, Embūtes pagasta padomes, Kalētu pagasta padomes, Kazdangas pagasta padomes, Priekules pagasta padomes, Rucavas pagasta padomes un Virgas pagasta padomes Pārskatā. Vispilnīgākā informācija sniegta Priekules pilsētas domes Pārskatā, kur norādīts pašvaldības kapitālsabiedrību darbības raksturojums, pilsētas domes kapitāla vērtība un tās izmaiņas, kā arī atklāta pašvaldības domes līdzdalība radniecīgo uzņēmumu kapitālā un asociēto uzņēmumu kapitālā, norādot katra uzņēmuma nosaukumu, sniedzot ziņas par pašvaldības kapitāla daļām (Ls un %) uzņēmumā uz 01.01.2006. un 01.01.2007. Pārskatā sniegts arī pašvaldības uzņēmumu īss raksturojums, atklājot un raksturojot uzņēmumu pamatdarbības veidus un finansiālo stāvokli salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu. Pozitīvi jāvērtē arī veids- pārskatāma tabula, kādā informācija tiek pasniegta. Arī Rucavas pagasta padomei un Grobiņas pilsētas domei ir izveidota tabula par pašvaldībai piederošām kapitāla daļām uzņēmumos, bet Aizputes pagasta padome ir iesniegusi tikai pārskatu par nemateriālo ieguldījumu un pamatlīdzekļu izmaiņām. Kopumā pašvaldību sniegtā informācija ir nepilnīga un neviena no pašvaldībām nav ņēmusi vērā RAPLM izstrādātos metodiskos ieteikumus šajā jautājumā.

Aizputes pilsētas domes, Sakas novada domes, Cīravas pagasta padomes, Dunikas pagasta padomes, Gramzdas pagasta padomes, Kalvenes pagasta

padomes, Medzes pagasta padomes, Otaņķu pagasta padomes, Vaiņodes pagasta padomes un Vērgales pagasta padomes sagatavotajos Pārskatos nav ievietota informācija par pašvaldības kapitāla vērtību un paredzētajām to izmaiņām.

Analizējot informāciju **par iepriekšējos divos gados veiktajiem, kā arī kārtējā gadā plānotajiem pasākumiem teritorijas attīstības plāna īstenošanā**, jāatzīmē, ka tikai 6 pašvaldībās (*Aizputes pilsētai, Aizputes pagastam, Bunkas pagastam, Cīravas pagastam, Kalētu pagastam un Kalvenes pagastam*) no analizētajām Liepājas rajona pašvaldībām 2006.gadā tika apstiprināts teritorijas plānojums. Turklāt sadaļa par kārtējā gadā plānotajiem pasākumiem teritorijas attīstības plāna īstenošanā nav iekļauta gandrīz pusei analizējamo Pārskatu. Tā ir iekļauta 52% (11 pašv.) Kvalitatīva informācija par īstēnotajiem pasākumiem attīstības programmas īstenošanā ir Grobiņas pilsētas domes pārskatā. Dunalkas pagasta padome un Bunkas pagasta padome savā pārskatā iekļāvusi informāciju par realizētajiem būvniecības projektiem, nenorādot pasākumus teritorijas attīstības plānošanā.

Grobiņas pilsētas dome Pārskatā sniegusi konkrētu informāciju par teritorijas plānojuma grozījumiem un detālplānojumu izstrādi. Priekules pilsētas dome norādījusi detalizētu teritorijas plānojuma izstrādes gaitu, kā arī saskaņojumus ar nepieciešamajām institūcijām. Aizputes pilsētas dome ir pabeigusi teritorijas plānojuma izstrādi, tas apstiprināts RAPLM. Otaņķu pagasta padome norādījusi, ka teritorijas plānojumam 2006.gadā tikusi izstrādāta pirmā redakcija, kas iesniegta RAPLM atzinuma saņemšanai. Darbu pie teritorijas plānojuma izstrādes 2006.gadā ir turpinājušas Priekules pagasta padome, Kazdangas pagasta padome, Priekules pilsētas dome, tomēr konkrētāk veiktais darbs netiek analizēts. Rucavas pagasta padome 2004.gadā uzsāka un 2005., 2006., gadā turpināja Rucavas pagasta 2000.gadā apstiprinātā teritorijas plānojuma grozījumu izstrādi. Embūtes pagasta padome ir norādījusi, ka teritorijas plānojums ir nosūtīts RAPLM, 2006.gada 20.novembrī saņemot atzinumu, kurā sniegti priekšlikumi pasākumiem, lai plānojums pilnībā atbilstu normatīvo aktu prasībām.

Informāciju par teritorijas plānojumu un teritorijas attīstības programmu Pārskatā nav sniegusi Gramzdas pagasta padome, Medzes pagasta padome, Cīravas pagasta padome, Kalvenes pagasta padome, Vērgales pagasta padome, Aizputes pagasta padome, Kalētu pagasta padome, Dunikas pagasta padome, Virgas pagasta padome un Vaiņodes pagasta padome. No minētajām pašvaldībām Dunikas pagastam, Gramzdas pagastam un Vērgales pagastam 2006.gadā nebija izstrādāts un apstiprināts teritorijas plānojums.

Analizējot informāciju **par zvērināta revidenta atziniem par pašvaldības saimniecisko darbību**, jānorāda, ka 86% (18 pašv.) ir izpildījušas likuma „Par pašvaldībām” 71.pantā noteikto prasību- ne retāk kā reizi gadā uzaicināt zvērinātu revidentu finanšu revīzijas veikšanai un atzinuma sniegšanai par saimnieciskā gada pārskatu. Zvērināta revidenta atzinums ir pievienots 13

analizējamo pašvaldību Pārskatiem. Priekules pilsēta, Dunalkas pagasts, Dunikas pagasts, Rucavas pagasts un Vērgales pagasts nav pievienojušas zvērināta revidenta atzinuma kopiju, bet tekstā ir norādījušas, ka ir ticis pieaicināts zvērināts revidents. Vaiņodes, Gramzdas un Kalētu pagasti saviem Pārskatiem nav pievienojuši zvērināta revidenta atzinuma kopijas, kā arī nav norādījuši to, ka zvērināts revidents ir bijis uzaicināts sniegt savu atzinumu. Vērtējot dotos atzinumus, jāatzīmē, ka atzinumos nav norādīti trūkumi vai pārkāpumi pašvaldību darbā, nav konstatētas arī neatbilstības saimnieciskā gada pārskatos.

Vērtējot informāciju **par domes (padomes) lēmumu par iepriekšējā saimnieciskā gada pārskatu**, jāatzīmē, ka minētais lēmums ir pievienots 29% (6 pašv.) no analizējamo pašvaldību Pārskatiem. Visos šajos gadījumos saimnieciskā gada pārskats ir apstiprināts. Jāvērš uzmanība, ka minētajos lēmumos nav norādīts, kam un kādos termiņos Pārskats nosūtāms, kurai pašvaldības amatpersonai uzdota lēmuma izpildes kontrole. Lēmumi vai informācija par iepriekšējā saimnieciskā gada pārskata apstiprināšanu nav pievienota Sakas novada domes, Aizputes pagasta padomes, Bunkas pagasta padomes, Cīravas pagasta padomes, Dunikas pagasta padomes, Embūtes pagasta padomes, Gramzdas pagasta padomes, Kalētu pagasta padomes, Kalvenes pagasta padomes, Medzes pagasta padomes, Otaņķu pagasta padomes, Priekules pagasta padomes, Rucavas pagasta padomes, Vaiņodes pagasta padomes un Vērgales pagasta padomes Pārskatiem.

Analizējot informāciju **par Valsts kontroles revīzijas atzinumiem un domes (padomes) veiktajiem pasākumiem atklāto trūkumu novēršanai**, jāatzīmē, ka Valsts kontroles atzinums nav pievienots nevienam pašvaldību Pārskatam. Jāsecina, ka Valsts kontrolei nav bijis plānā paredzēts veikt pārbaudes Liepājas rajona pašvaldībās.

Informācija **par pašvaldības līdzdalību sadarbības projektos** ir iekļauta 43% (9 pašv.) no Liepājas rajona pašvaldību Pārskatiem. Tās ir Grobiņas pilsētas dome, Priekules pilsētas dome, Dunikas pagasta padome, Embūtes pagasta padome, Kazdangas pagasta padome, Rucavas pagasta padome, Virgas pagasta padome, Bunkas pagasta padome un Priekules pagasta padome. Labi uztveramu informāciju par līdzdalību sadarbības projektos ir sniegusi Kazdangas pagasta padome, Priekules pagasta padome un Priekules pilsētas dome, kuras informē par projektu īstenošanas gaitu un sasniegtajiem rezultātiem, kā arī norādījušas projektus, kas tiek finansēti no Eiropas Savienības Kohēzijas fonda un Struktūrfondiem.

Lai gan 57% (12 pašv.) no izpētītajām pašvaldībām savos Pārskatos nav sniegušas informāciju par pašvaldību līdzdalību sadarbības projektos, kopumā Liepājas rajona pašvaldības veiksmīgi iesaistās dažādos starptautiskos projektos, attīstot sadarbību un kopīgu projektu īstenošanu ar ārvalstu pašvaldībām un to organizācijām.

Lai gan nozīmīgs ir jautājums **par veiktajiem pasākumiem pašvaldības vadības pilnveidošanai**, kurš būtu jāiekļauj Pārskatā, šī informācija ir iekļauta tikai 24% (5 pašv.) no Liepājas rajona pašvaldību Pārskatiem. Tie ir Aizputes pilsētas dome, Grobiņas pilsētas dome, Kazdangas pagasta padome, Priekules pagasta padome un Virgas pagasta padome.

Par nozīmīgu faktoru pašvaldības kvalitatīvai darbībai pašvaldības uzskata tās darbinieku profesionālo zināšanu un vispārējās izglītības līmeņa pastāvīgu pilnveidi. Lai paaugstinātu darba kvalitāti, pašvaldību vadītāji un darbinieki apmeklē dažādus mācību ciklus, regulāri piedalās valsts iestāžu un sabiedrisko organizāciju rīkotajos informatīvajos un izglītojošajos semināros. Kazdangas pamatskolā tiek rīkoti izglītojoši semināri skolotājiem un pagasta iedzīvotājiem. Pagasta padome un skolas bibliotēka tiek nodrošināta ar preses izdevumiem un interneta pieslēgumu.

Kopumā vērtējot šajā jautājumā Pārskatos iekļauto informāciju, jāatzīmē, ka veiktie pasākumi pašvaldības vadības pilnveidošanai tomēr atspoguļoti diezgan neskaidri un nekonkrēti. Maz vērības Pārskatos ir atvēlēts pakalpojumu sniegšanas sistēmas pilnveidei, pakalpojumu kvalitātes uzlabošanai, informācijas tehnoloģiju ieviešanai, iekšējā audita sistēmas attīstībai, korupcijas risku identificēšanai iepirkumu procesā, to novērtēšanai un novēršanas pasākumu izstrādei, uzvedības standartu un ētiskas rīcības kritēriju noteikšanai, efektīvas iekšējās kontroles sistēmas izveidei.

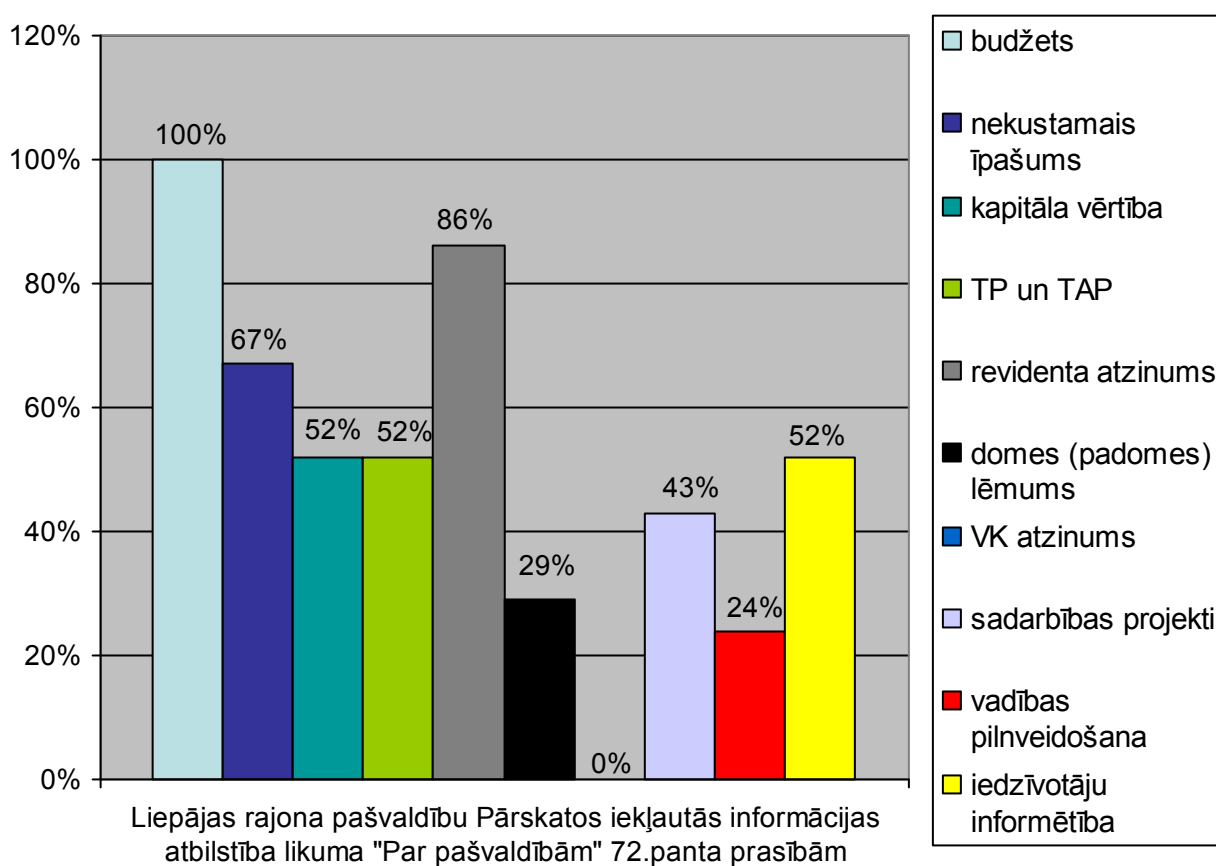
Demokrātiska un efektīva pārvalde nav iedomājama bez plašas iedzīvotāju informēšanas un iesaistīšanas pašvaldību darbībā un lēmumu pieņemšanā.

Informācija **par pasākumiem, lai veicinātu iedzīvotāju informētību par pašvaldības darbību un viņu iespējam piedalīties lēmumu apspriešanā**, ir iekļauta 52% (11 pašv.) no Liepājas rajona pašvaldību Pārskatiem. Nopietnu uzmanību šim jautājumam veltījusi Grobiņas pilsētas dome, kas ir izveidojusi Administratīvo nodaļu, kurā iedzīvotāji var vērsties ar saviem jautājumiem, iesniegumiem vai priekšlikumiem. Grobiņas pilsētas domei un Priekules pilsētas domei ir izveidojusies laba sadarbība ar Liepājas pilsētas laikrakstiem.

Priekules pagasta padome, Aizputes pilsētas dome, Kazdangas pagasta padome, Grobiņas pilsētas dome, Vaiņodes pagasta padome, Rucavas pagasta padome, Bunkas pagasta padome, Embūtes pagasta padome, Dunalkas pagasta padome, Virgas pagasta padome un Priekules pilsētas dome izmanto iedzīvotāju informēšanu ar vietējā laikraksta palīdzību vai bezmaksas informatīvo biļetenu par pašvaldībai aktuāliem jautājumiem nosūta iedzīvotājiem. Ir pašvaldības, kas informāciju ievieto pašvaldības mājas lapā vai portālā, informāciju izvieto sabiedrības pulcēšanās vietās u.c. Tādējādi iedzīvotāji tiek iepazīstināti ar domes (padomes) lēmumiem, speciālistu skaidrojumiem par lēmuma pieņemšanas nepieciešamību, kā arī citu noderīgu informāciju. Pašvaldību iedzīvotāju sapulcēs domes (padomes) priekšsēdētājs sniedz pārskatu par paveikto, bet

iedzīvotājiem ir iespēja uzdot jautājumus deputātiem, administrācijas pārstāvjiem, kā arī speciālistiem.

Iedzīvotāju informētība par svarīgākajiem notikumiem ir būtisks priekšnoteikums viņu līdzdalībai pašvaldības lēmumu apspriešanā. Pašvaldībām vajadzētu pievērst uzmanību tādām iedzīvotāju līdzdalības pašvaldību darbā formām kā, piemēram, piedalīšanās atklātās domju (padomju) sēdēs, iedzīvotāju iekļaušana pašvaldības valžu, komisiju, darba grupu darbā, piedalīšanās pašvaldības gada publiskā pārskata sagatavošanā un apspriešanā, konsultatīvo padomju, deputātu pieņemšanas, publiskas apspriešanas, socioloģisko aptauju veikšana u.c.

Pašvaldības Pārskatam **var pievienot arī citu informāciju**. Liepājas rajona pašvaldības Pārskatos ir iekļāvušas pašvaldības raksturojumu (atrašanās vieta, teritorija, iedzīvotāji, infrastruktūra u.c.), informāciju par pašvaldības struktūru, vadību, domes (padomes) sastāvu, padotības iestādēm, kā arī pārskata gadā notikušās būtiskākās pārmaiņas un prioritāros pašvaldības uzdevumus nākošajam pārskata periodam.

Secinājumi:

1. Lai gan RAPLM 2006.gada maijā ir izstrādājusi un ievietojusi RAPLM mājas lapā metodiskos ieteikumus „Pašvaldības gada publiskā pārskata sagatavošana, pieņemšana, publiskošana”, kā arī 2007.gada RAPLM rīkotajās vietējo pašvaldību vadītāju sanāksmēs analizējusi pieļautos pārkāpumus un galvenās nepilnības pašvaldību gada publisko pārskatu sagatavošanā, tomēr pašvaldības ieteikumus ņēmušas vērā tikai daļēji;
2. Vecpils pagasta padome, Gaviezes pagasta padome, Nīcas pagasta padome un Grobiņas pagasta padome nav sagatavojušas 2006. gada publiskos pārskatus. Līdz ar to tās nav ievērojušas likumā „Par pašvaldībām” un Likumā par budžetu un finanšu vadību norādītās prasības;
3. visas analizējamās Liepājas rajona vietējās pašvaldības ir sagatavojušas, apstiprinājušas Pārskatus domes (padomes) sēdē un iesniegušas RAPLM;
4. Likuma par budžetu un finanšu vadību 14.panta trešās daļas nosacījumu par Pārskatu iesniegšanu RAPLM nebija izpildījusi Kalētu pagasta padome, Kalvenes pagasta padome, Priekules pagasta padome un Rucavas pagasta padome.
5. neviena no analizējamām pašvaldībām Pārskatā nav ietvērusi likuma „Par pašvaldībām” 72. pantā visām noteiktajām prasībām atbilstošu informāciju par domes (padomes) darbu iepriekšējā gadā. Pārskatu saturā trūkst konkrētības, maz izmantotas tabulas, grafiskie attēli, pārbaudāmi un analizējami rādītāji, lai raksturotu padarītā darba apjomu, rezultātu, efektivitāti;
6. daudzos Pārskatos iekļauta mazsvarīga, nevajadzīga un lieka informācija, kas apgrūtina tās uztveri un izpratni par pašvaldības darbu kopumā. Piemēram, pārskatā ir ievietota visa 2006.gada bilance;
7. tikai 6 pašvaldību Pārskatos ir ietverta informācija par pasākumiem pašvaldības vadības pilnveidošanai. Informācija ir nepilnīga un vispārējā veidā formulēta. Vāji atspoguļotas iedzīvotāju iespējas piedalīties pašvaldības autonomās kompetences jautājumu un lēmumu apspriešanā;
8. daudzas pašvaldības nepietiekami novērtē Pārskata nozīmi aktīvas un atklātas komunikācijas ar sabiedrību, atgriezeniskās saiknes nodrošināšanā. No nepilnīgi un formāli sagatavotiem Pārskatiem sabiedrība nevar iegūt objektīvu un pietiekamu informāciju par pašvaldības darbības mērķiem un rezultātiem, kā arī par piešķirto valsts budžeta līdzekļu izlietošanu iepriekšējā gadā.

Priekšlikumi:

1. Pieprasīt skaidrojumu Vecpils pagasta padomei, Gaviezes pagasta padomei, Nīcas pagasta padomei un Grobiņas pagasta padomei, kāpēc nav

izpildītas likumā „Par pašvaldībām” un Likumā par budžetu un finanšu vadību noteiktās prasības gada publiskā pārskata sagatavošanā;

2. pašvaldībām, gatavojot gada publiskos pārskatus, ievērot tiesību aktos noteiktās prasības gada publiskā pārskata sagatavošanā, apstiprināšanā, publicēšanā un nosūtīšanā RAPLM;
3. pašvaldībām, gatavojot gada publiskos pārskatus, pievērst uzmanību RAPLM izstrādātajiem metodiskajiem ieteikumiem „Pašvaldības gada publiskā pārskata sagatavošana, pieņemšana, publiskošana”, kas ievietoti RAPLM mājas lapā;
4. pašvaldībām Pārskatā sniegt konkrētu, pārskatāmu informāciju, lai raksturotu padarītā darba apjomu, rezultātu, efektivitāti, kā arī izvēlēties pārdomātu veidu informācijas pasniegšanai, izmantot tabulas, grafiskos attēlus, pievērst uzmanību Pārskata noformējumam;
5. pašvaldībām gada publiskā pārskata sagatavošanā un apspriešanā iesaistīt iedzīvotājus.

Pašvaldību darbības analīzes un metodoloģijas departaments
2008.gada 28.martā